

Universitatea din Bucuresti

Facultatea de Psihologie si Stiintele Educatiei

Departamentul pentru Pedagogia Invatamantului Primar si Prescolar- Bucuresti

PSIHOLOGIA VARSTELOR – copilul –

–2007-2008 –

asist univ drd. **Bucur Cristian**

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Perioada copilariei

Afectivitatea copilului se caracterizeaza printr-o diversitate de manifestari si de treceri bruste ale extremelor pe fiecare dintre proprietatile ei.

Afectivitatea copilului este extrem de importanta datorita implicatiilor ulterioare in dezvoltarea sa si a comportamentului de socializare.

....

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

ψ particularitati-
stadialitatea social-
afectiva a lui E
Erikson

ψ încredere/ neîncredere (naștere – 18 luni) - activitate: hrănirea

- dezvoltarea sentimentului de încredere sau neîncredere în mediu (față de cel care îngrijește copilul) – funcție de modul în care este îngrijit

ψ autonomie/ nesiguranță (rușine) (1,6 – 3 ani) - activitate: controlul propriului corp

- dezvoltarea sentimentului autonomiei personale sau îndoielii (rușinii), al încrederii în sine, în funcție de nivelul abilităților de autoservire, de reușita autocontrolului sfincierian și al mișcărilor

ψ inițiativă/ vinovăție (culpabilitate) (3-6 ani)- activitate: independența

- dezvoltarea spiritului de inițiativă sau vinovăție în funcție modul în care reușește organizarea spațiului personal

ψ competență (spirit întreprinzător)/ inferioritate (6-12 ani) - activitate: școala

- dezvoltarea sentimentului competenței sau incompetenței în funcție de succesul în activitate

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
  - ψ în primele 3 luni trairile afective ale copilului sunt preponderent negative
  - ψ dupa 3 luni apar răspunsuri afective (bucurie la apropierea mamei).
  - ψ 5 luni- apar reacții emoționale de frică, furie, se încruntă, țipă, începe să gesticuleze.
  - ψ bucuria/mânia apar în jurul vârstei de 8 luni, fiind legată de activitatea copilului, de succesul său.
  - ψ apar manifestări de tandrețe, de afecțiune față de adulți.
  - ψ afectivitatea stă la baza sociabilității exprimată în diferite manifestări.
  - ψ se îmbogățește și se organizează gama emoțiilor pozitive și negative
  - ψ nevoia evidentă de a fi iubit de cei din jur, încearcă să se alinte și să se facă plăcut, mai ales prin imitație.

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
  - ψ fenomenul de compensare afectivă (în loc să țipe, se poate descărca lovind cu furie masa, sau se ceartă cu păpușa preferată certand-o si adresându-i epitete pe care chiar el le-a primit in alte situatii).
  - ψ apare o accentuare a intensitatii afective: plâns violent, țipăt, bătut din picioare- ca expresie a dorinței de autoafirmare.
  - ψ adultul ar trebui să-i distragă atenția și să-l orienteze spre altceva. e.
  - ψ opus acestui negativism, apare cooperarea cu adultul,
    - o oarecare înțelegere, disciplinare și chiar interiorizare a unor reacții (dacă se apropie de aragaz, de priză, spune singur „nu”).
  - ψ sunt periculoase 2 tipuri de atitudini față de copil in dezvoltarea increderii in sine:
    - retragerea iubirii („dacă nu taci, mama nu te mai iubește”);
    - toleranța excesivă sau lipsa de interes.

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
  - ψ imensă nevoie de afecțiune a copilului, prin preferințele fie constante, fie variabile
  - ψ O data cu dragostea apare și gelozia (devine nelinistit dacă mama își manifestă simpatia față de alt copil).
  - ψ fenomene de transfer afectiv și de identificare afectivă. Copilul își transferă dragostea și atenția către educatoare, cu care se și identifică, fiind pentru el un înlocuitor al mamei.
  - ψ identificarea se realizează cu modelele umane cele mai apropiate. Aceasta începe încă din antepreșcolaritate, prin adoptarea unor conduite, gesturi, urmărind modelul.
  - ψ vinovatia- la 3 ani
  - ψ mandria- la 4 ani
  - ψ crize de prestigiu, în special dacă este certat în prezența altora- 6 ani

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
- ψ bomboana amara, starea afectivă de rușine ce apare în urma unei recompense nemeritate, bucuria fiind însoțită de neliniște, agitație
- ψ unele emotii superioare- morale (rușine, atașament, prietenie) sau intelectuale (mirare, curiozitate, satisfacție după ce a aflat ceea ce l-a interesat).
- ψ obiectele care provoacă emotii estetice estetice, s-au stabilit următoarele:
- obiectele propriu-zise;
  - culorile;
  - animalele;
  - omul;
  - natura (pe la 6-7 ani).

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
  - ψ John Bowlby- 1969: Teorie a atașamentului.
  - ψ influențat de: teoria psihanalitică și de conceptele etologice susținute de Lorenz (1903-1989)
  - ψ atașamentul în fazele timpurii ale dezvoltării psihice este un comportament de adaptare (de supraviețuire). Pe măsură ce copilul se dezvoltă, formează mai multe atașamente care diferă calitativ unele de altele.
  - ψ monotropia – atașamentul față de o singură persoană, de obicei de sex feminin – este sursa de siguranță și de formare a altor tipuri de comportamente.
  - ψ dacă monotropia suferă, se întrerupe, dacă este despărțit de mamă, copilul va avea afectivitatea zdruncinată serios.
  - ψ privarea “maternală” subliniază importanta legăturii mamă-copil în primii 5 ani de viață.

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

- ψ particularitati...
  - ψ privarea copilului de persoana de atasament genereaza acestuia anxietate; stadii:
    - stadiul protestului – generat de despărțirea de părinți, care va produce suferință iar aceasta se transformă în revoltă;
    - stadiul dispersării – dacă se prelungește despărțirea, revolta atrage depresie, iar aceasta îl descurajează;
    - stadiul detașării – copilul încearcă să se împace cu ofertele afective, sociale care i se oferă.
  - ψ perioadele de atasament:
    - 7-8 luni – prima perioada de formare a unui atasament puternic fata de o persoana anume;
    - la 18 luni ~ 13% dintre copii prezentau atasament doar de o singura persoana;

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

ψ cercetari

ψ cercetarile lui Harlow asupra grupurilor de maimuta

ψ cercetarile cu Konrad Lorenz (1935) asupra comportamentelor indivizilor in lipsa atasamentului fata de indivizi din aceeași specie

ψ situatia straina- Ainsworth

ψ Lewis (1984)- atasamentul caracterizat de securitate este relationat:

- calitatea si sensibilitatea mamei in interactiunea cu copilul intre 6 si 15 saptamani;
- curiozitatea si rezolvarea problemelor la varsta de 2 luni;
- increderea sociala la cresa
- absenta problemelor de comportament la baietii de 6 luni

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Afectivitatea

ψ cercetari

- ψ Lewis (1984)- atasamentul caracterizat de securitate este relationat:
  - calitatea si sensibilitatea mamei in interactiunea cu copilul intre 6 si 15 saptamani;
  - curiozitatea si rezolvarea problemelor la varsta de 2 luni;
  - increderea sociala la cresa
  - absenta problemelor de comportament la baietii de 6 luni
- ψ Wartner (1994)- atasamentul caracterizat de securitate este relationat:
  - autonomie mai mare;
  - competenta interpersonală
  - dorinta de a invata in timpul prescolaritatii si in primii ani de scoala
  - o mai mare responsivitate fata de adultii necunoscuti

PSIHOLOGIA VARSTELOR

Dezvoltarea afectiva a copilului

Intrebari si discutii...